

oli kuitenkin vain n. 58 milj. mk, mikä ei ollut niin huomattava, että se olisi voinut oleellisesti vaikuttaa ratkaisuun, koska veroäyrin hinta olisi kohonnut 50 pennillä siinä tapauksessa, että ko. vähennysten korottamisessa enimmäismääräänsä olisi päädytty myönteiseen ratkaisuun. Vastaus välikysymykseen merkittiin ¹⁾ tiedoksi.

Kunnallistaksoituksessa tehtäviä vähennyksiä koskeva aloite. Vt Enne ym. ehdottivat aloitteessaan ²⁾, että valtuusto hyvissä ajoin ennen taksoitusta päättäisi hyväksyä v:n 1953 taksoituksessa perusvähennyksen enimmäismääräksi 80 000 mk ja lapsivähennykseksi 40 000 mk. Kaupunginhallitus oli kehoittanut verotusvalmisteluvirastoa suorittamaan laajemmalla pohjalla kuin aikaisemmin tutkimuksen siitä, mitä perus- ja lapsivähennyksen korottaminen lain sallimiin enimmäismääriin merkitsi verotulojen vähennyksenä v:lta 1953 toimitettavassa taksoituksessa. Virasto ilmoitti sittemmin, että mainittu tutkimus osoitti, että luonnollisten henkilöiden veroäyrimäärän alennus olisi noin 2.02 % eli noin 15 103 000 veroäyriä, vastaten 1.45 % koko taksoitettavasta veroäyrimäärästä. Mainitut vähennykset huomioon ottaen v:n 1954 talousarvioon sisältyvä veroäyrin hintaa osoittava laskelma muuttuisi siten, että ko. hinta nousisi 12: 36 mk:sta 12: 72 mk:aan. Koska perus- ja lapsivähennysten korottaminen lain sallimiin enimmäismääriin johtaisi veroäyrin hinnan kohoamiseen 50 pennillä, ei ehdotettuja vähennysten korottamisia kaupunginhallituksen mielestä tulisi hyväksyä. Valtuusto päätti ³⁾, ettei aloite antanut aihetta toimenpiteisiin.

3. Oikeus- ja järjestystointa koskevat asiat

Ulosottolaitoksen uudelleenjärjestely. Kaupunginrevisiorin aloitteesta kaupunginhallitus päätti 23. 3. 1949 asettaa ⁴⁾ komitean tutkimaan ulosottolaitoksen perimistyön tehostamismahdollisuuksia samoin kuin henkilökunnan supistamista sekä laatimaan ehdotuksen ulosottolaitoksen tarkkailuosaston uudelleenjärjestämiseksi. Suoritettuaan tehtävänsä komitea jätti mietintönsä kaupunginhallitukselle 19. 12. 1950.

Mietinnössään komitea aluksi teki selkoa tähän astisesta pakkoperintään kuuluvien tehtävien hoitamisesta sekä työnjaosta eri viranhaltijain kesken selostaen myöskin entisen järjestelmän haittoja ja puutteita. Suurimpana näistä oli pidettävä kaksinkertaisen työn suorittamista ja tarpeellisen keskityksen puutetta. Keskitetty organisaatio voitaisiin komitean mielestä toteuttaa yhdistämällä eri kaupunginvoudin konttorit ja rikostuomioiden toimeenpanijan konttori yhdeksi virastoksi. Myös koko toiminnan tarkkailu ja johto tulisi tämän kautta helpottamaan.

Edellytyksenä keskitetyn ulosottolaitoksen perustamiselle oli kuitenkin se, että laitos kokonaisuudessaan voitaisiin sijoittaa samaan huoneistoon. Komitean mielestä huoneenvuokralautakuntien huoneisto vähäisin muutoksin soveltuisi hyvin ulosottolaitoksen käyttöön.

Komitean suunnitelman mukaan tulisi ulosottolaitoksen johtajana toimimaan johtava kaupunginvouti, jonka valvonnan ja johdon alaisena toimisi neljä kaupunginvoutia ja kamreeri. Ulosottolaitoksen tarkkailuosasto olisi edelleen suoraan maistraatin alainen. Edelleen toimisi kamreerin alaisena kassa- ja tiliosastoon kuuluva kanslia kirjaamoinen, jossa kirjattaisiin kaikki ulosottolaitokselle saapuvat ja jätettävät asiat. Kamreerin alaisena tulisi myös toimimaan kaikkia kaupunginvouteja yhteisesti palveleva keskusrekisteri. Kassa- ja tiliosasto huolehtisi kaikkien kertyvien maksujen kirjanpidosta ja tilityksestä. Yksityisoikeudellisten saatavien osasto tulisi hoitamaan ensimmäisen kaupunginvoudin konttorille kuuluneet tehtävät paitsi varojen tilitystä. Edelleen olisi komitean mielestä perustettavassa ulosottolaitoksessa toimituspalkkioiden kuuluttava niille viranhaltijoille, jotka todellisuudessa suorittavat toimituspalkkioon oikeuttavan tehtävän. Verosaatavien osastolle tulisi kuulumaan entisen toisen kaupunginvoudin tehtävät lukuunottamatta palkanulosmittauksia, jotka tulisivat kuulumaan neljännelle kaupunginvoudille.

Ulosottolaitoksen tarkkailuosaston uudelleenjärjestämiseen nähden komitea oli sitä mieltä, että se oli parhaiten toteutettavissa uuden ulosottolaitoksen johtosääntöön otettavilla määräyksillä. Johtosäännön laatiminen puolestaan tulisi ajankohtaiseksi vasta

¹⁾ Kvsto 27. 1. 87 §. — ²⁾ S:n 27. 1. 92 §. — ³⁾ S:n 10. 3. 228 §. — ⁴⁾ Ks. v:n 1949 I osan s. 120.

sitten, kun periaatteellinen päätös ulosottolaitoksen perustamisesta olisi tehty ja sen edellyttämät lainsäädäntötoimenpiteet suoritettu.

V. 1950 kuului ulosottolaitoksen henkilökuntaan 202 henkilöä. Uuden organisaation mukaan tulisi henkilökunta supistumaan 173:een ja palkkamenot 64 milj. mk:sta 57.8 milj. mk:aan. Ennakkoperinnän johdosta verojäämien lukumäärä oli vähentynyt ja väheni ilmeisesti edelleen, jos ennakkoperintä ulotettaisiin myöskin kirkollisveroihin. Näin ollen ei olisi tarpeellista vakinaistaa uuteen ulosottolaitokseen siirrettävää tilapäistä henkilökuntaa.

Kaupunginhallitus oli pyytänyt ko. komitean mietinnöstä lausunnot maistraatilta, kaupunginreviisorilta ja Suomen Ulosottoapulaisten Yhdistykseltä. Kaupunginhallitus, joka pääosiltaan puolsi komitean laatiman ehdotuksen hyväksymistä, katsoi, että aluksi olisi tarvittavat muutokset lainsäädäntöön saatava aikaan ennenkuin puututtiin yksityiskohtiin. Tässä tarkoituksessa oli lainsäädäntöneuvos E. Kytömaan tehtäväksi annettu laatia ehdotukset sellaiseksi lainsäädännöksi, jota komitea oli ehdottanut. Hän oli ehdottanut uuden viraston nimeksi ulosottovirastoa, joka olisi sopivampi kuin ulosottolaitos. Samoin oli lainsäädäntöneuvos Kytömaa todennut, että ulosottotoimen järjestely perustuu siihen, että täytäntöönpanotehtävistä huolehtii henkilöviranomaisen, kaupunginvouti, jolla on lain määräämä henkilökohtainen vastuu. Tämä järjestelmä oli ehdotuksessa säilytetty suunnitellun ulosottoviraston osalta. Komitean ehdottaman kamreerin tilalle asetettiin tässä ehdotuksessa tilittävä kaupunginvouti. Uudistuksen nopean toteuttamisen kannalta oli ehdotuksessa pyritty välttämään säännöksiä, jotka saattaisivat aiheuttaa erimielisyyttä päättävissä elimissä.

Kaupunginhallitus ehdotti, että valtuusto rajoittuisi tässä vaiheessa vain päättämään esityksen tekemisestä lainsäädäntöön tarvittavista muutoksista lainsäädäntöneuvos Kytömaan ehdotuksen mukaisesti.

Valtuusto päätti¹⁾ 1) periaatteessa perustaa Helsingin kaupungin ulosottovirasto-nimisen viraston maistraatin alaisena huolehtimaan kaupungin alueella suoritettavasta ulosotosta sekä 2) tehdä valtioneuvostolle kaupunginhallituksen mietinnön mukaisen esityksen lainsäädännön muutokseksi.

Rakennustarkastus. Kaupunginvaltuusto päätti²⁾ kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti muuttaa rakennusjärjestyksen 40 §:n 4 momentin näin kuuluvaksi: »4. I—XIV kaupunginosissa saadaan kulmatontista, jolla tässä tarkoitetaan tonttia, jonka kadun tai yleisen paikan puoleiset rajat muodostavat tontilla enintään 135° (150°) kulman, käyttää rakentamiseen enintään 3/5 tontin pinta-alasta, kuitenkin niin, että rakennettu kerrosala saa olla enintään kolme kertaa tontin pinta-ala. Välitontista saadaan käyttää rakentamiseen enintään 2/5 tontin pinta-alasta, kuitenkin niin, että rakennettu kerrosala saa olla enintään kaksi kertaa tontin pinta-ala. Milloin tontille rakennettavaksi sallitun rakennuksen kerrosala tämän momentin edellä olevien määräysten johdosta supistuisi viimeksi tätä ennen voimassa olleiden määräysten mukaisesti enemmän kuin kolmanneksella, saa kerrosala edellä sanotun estämättä olla enintään kaksi kolmanneksella viimeksi voimassa olleiden määräysten mukaan lasketusta kerrosalasta. Mikäli on kysymys sellaisen rakennuksen rakentamisesta, jota tarkoitetaan jäljempänä 5 momentissa, ei edellä mainittuja enimmäiskerrosaloja koskevia määräyksiä sovelleta ja saadaan kulmatontista käyttää rakentamiseen 3/4 ja välitontista 1/2. Karttaliitteeseen punaisella värillä merkityillä alueilla saadaan kulmatontista käyttää rakentamiseen enintään 2/3 ja välitontista enintään 2/5 tontin pinta-alasta.»

Edelleen valtuusto päätti alistaa päätöksen sisäasiainministeriön vahvistettavaksi.

Rakennusjärjestyksen muuttamista koskevien valitusten johdosta, joita valtuuston ko. asiaa koskevan, 14. 4. tekemän päätöksen vuoksi olivat tehneet 15 eri yhtiötä tai yksityistä, sisäasiainministeriö oli kehottanut lääninhallitusta toimittamaan valtuuston sekä omat lausuntonsa ministeriöön. Lääninhallitus ei puoltanut päätöksen vahvistamista katsoen saneerauksen tulevan ratkaistuksi ko. pykälän muutoksella perin ylimalkaisesti ja kaavamaisesti. Useimmat valituksentekijöistä olivat arvostelleet rakennusjärjestyksen muutoksen lainmukaisuutta. Heidän mielestään olisi saneeraus pitänyt toimittaa asema-kaavalain eikä rakennusjärjestyksen muutoksella. Kiinteistölautakunta uudisti aikaisem-

¹⁾ Kvs:o 5. 5. 358 §, khn mtö n:o 7, ks. v:n 1955 kunn. as. kok. — ²⁾ S:n 14. 4. 330 §, ks. v:n 1955 kunn. as. kok.

pien valitusten yhteydessä esittämänsä toteamuksen, ettei se seikka, että jonkin tontin ympäristössä oli rakentamatonta liikenne- tai muuta vapaa-aluetta, edellyttänyt tällaisen tontin tiiviimpää rakentamista. Lisäksi kiinteistölautakunta antoi selityksensä eräiden yksityisten valitusten johdosta ehdottaen, että sisäasiainministeriölle esitettäisiin, etteivät valitukset antaisi aihetta valtuuston päätöksen vahvistamatta jättämiseen. Valtuusto päätti ¹⁾ ehdottaa sisäasiainministeriölle, että valitukset hylättäisiin.

Valtuusto päätti ²⁾, että arkkitehti T. A. Heimolle saadaan, mikäli maistraatti nimittää hänet rakennustarkastustoimiston 43. palkkaluokkaan kuuluvaan arkkitehdin virkaan, heti suorittaa sanotussa virassa kaksi ikälisää.

Raastuvanoikeus. Avoinna ollutta raastuvanoikeuden vanhemman oikeusneuvosmiehen virkaa, jonka hakuaika oli päättynyt 28. 11. 1953, oli määrääjän kuluessa hakenut 13 henkilöä, joista valtuusto valitsi ³⁾ virkaan nuoremman oikeusneuvosmiehen O. Bremerin.

Säädetyssä järjestyksessä avoimeksi julistettuun raastuvanoikeuden vanhemman oikeusneuvosmiehen virkaan, jota 12. 7. päättyneen määrääjän kuluessa oli hakenut 17 henkilöä, valittiin ⁴⁾ liikennelaitoksen asiamies E. J. Rönkä.

Samoin päätti ⁵⁾ valtuusto valita toiseen vanhemman oikeusneuvosmiehen virkaan, jonka hakuaika päättyi 29. 7., 15 hakijasta nuoremman oikeusneuvosmiehen A. A. Mäkelän.

Edelleen valittiin ⁶⁾ vanhemman oikeusneuvosmiehen virkaan, jota 30. 10. päättyneen määrääjän kuluessa oli hakenut 19 henkilöä, nuorempi oikeusneuvosmies H. A. Brofelt.

Kahteen avoinna olevaan nuoremman oikeusneuvosmiehen virkaan valittiin ⁷⁾ 16 hakijasta varatuomarit H. V. Boehm ja L. K. Leinonen, joille lääninhallitus 22. 6. päätti ⁸⁾ antaa valtakirjat ko. virkoihin.

Nuoremman oikeusneuvosmiehen virkaan, jota 12. 7. päättyneen määrääjän kuluessa oli hakenut 10 henkilöä sekä sen jälkeen yksi, valittiin ⁹⁾ vt. nuorempi oikeusneuvosmies N. B. Wiklund.

Maistraatti ilmoitti kaupunginvaltuustolle, että se oli kertomusvuoden aikana julistanut säädetyssä järjestyksessä haettavaksi kolme raastuvanoikeuden vanhemman oikeusneuvosmiehen virkaa. Ilmoitus merkittiin ¹⁰⁾ tiedoksi.

Lainopin kandidaatti E. Knappe oli valittanut valtuuston 7. 5. 1952 tekemästä päätöksestä, millä varatuomari L. K. Rannisto oli valittu raastuvanoikeuden nuoremman oikeusneuvosmiehen virkaan. Lääninhallituksen 16. 12. 1952 antamasta hylkäävästä päätöksestä Knappe valitti edelleen korkeimpaan oikeuteen. Se antoi päätöksensä 2. 12. 1953 pysyttäen lääninhallituksen päätöksen ¹¹⁾. 30. 1. 1954 lääninhallitus päätti antaa valtakirjan nuoremman oikeusneuvosmiehen virkaan varatuomari Rannistolle. Valtuusto oli myöskin 28. 10. 1953 valinnut ¹²⁾ varatuomari Ranniston nuoremman oikeusneuvosmiehen virkaan, mutta koska lääninhallituksen päätös mainitussa valitusasiassa oli voittanut lainvoiman ja sen perusteella valtakirja Rannistolle jo oli annettu, raukesi kysymys valtakirjan antamisesta 28. 10. 1953 toimitetun vaalin perusteella. Lääninhallituksen ilmoitus merkittiin ¹³⁾ tiedoksi.

Raastuvanoikeuden oikeusneuvosmiesten virkojen täyttämisyjärjestys. Yhteisraastuvanoikeus oli tehnyt esityksen, että niissä tapauksissa, joissa vanhemman oikeusneuvosmiehen virka vapautui, tähän nimitettäisiin ilman eri vaalitoimitusta virassa vanhin nuoremmista oikeusneuvosmiehistä, jotka jo olivat kaupunginvaltuuston valitsevat. Kaksinkertainen vaali jäisi näin ollen pois. Kaupunginhallitus mainitsi, ettei valtuusto kaikissa tapauksissa ollut valinnut ko. virkoihin vanhinta nuoremmista oikeusneuvosmiehistä, vaan oli virkoihin valittu myöskin ulkopuolisia hakijoita. Valtuusto päätti ¹⁴⁾, ettei yhteisraastuvanoikeuden esitys antanut aihetta toimenpiteisiin.

Poliisilaitos. Poliisilaitoksen huolto-osasto oli saanut käytettäväksi lisätilaa talossa Pengerkatu 5, mistä myöskin sielullisesti sairaiden vastaanottoasemalle oli luovutettu lisää huonetiloja. Yksityisessä käytössä olleet edellyttivät kuitenkin eräiden korjausten suorittamista soveltuakseen uuteen käyttötarkoitukseensa. Tästä syystä valtuusto myönsi ¹⁵⁾ tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokan käyttövaroistaan

¹⁾ Kvsto 25. 8. 643 §. — ²⁾ S:n 15. 9. 736 §. — ³⁾ S:n 27. 1. 44 §. — ⁴⁾ S:n 20. 10. 817 §. — ⁵⁾ S:n 20. 10. 818 §. — ⁶⁾ S:n 1. 12. 983 §. — ⁷⁾ S:n 19. 5. 397 §. — ⁸⁾ S:n 25. 8. 589 §. — ⁹⁾ S:n 20. 10. 819 §. — ¹⁰⁾ S:n 25. 8. 590 §, 20. 10. 805 §, 1. 12. 963 §. — ¹¹⁾ S:n 24. 2. 146 §. — ¹²⁾ Ks. v:n 1953 kert. s. 22. — ¹³⁾ Kvsto 5. 5. 342 §. — ¹⁴⁾ S:n 5. 5. 357 §. — ¹⁵⁾ S:n 14. 4. 317 §.

Edeltä arvaamattomia pääomamenoja varten 2 540 000 mk muutos- ja korjaustöiden suorittamista varten poliisilaitoksen huolto-osaston ja sielullisesti sairaiden vastaanotto-aseman huoneistossa talossa Pengerkatu 5.

Huoneenvuokralautakunnat. Valtuusto päätti¹⁾ tehdä valtioneuvostolle esityksen, että Malmin piirin huoneenvuokralautakunta saataisiin lakkauttaa ja Malmin piiri yhdistää varsinaisen kaupungin piiriin.

Asunnonvaihtojen helpottamista tarkoittava aloite. 16. 12. 1953 tekemässään aloitteessa vt Tuominen ym. olivat esittäneet, että kaupunginhallitusta kehoitettaisiin tutkimaan mahdollisuuksia asunnonvaihtojen helpottamiseen kaupungissa, valmistamaan ehdotukset asian johdosta tarpeellisiksi muutoksiksi a.o. kaupungin elinten johtosääntöihin ja tekemään asiasta aikanaan ehdotuksensa kaupunginvaltuustolle. Huoneenvuokralautakuntien aloitteen johdosta antamassa lausunnossa pidettiin hyväksyttävänä aloitteen tarkoitusta, joka pyrki siihen, että asunnonvaihtojen avulla saataisiin matkat työpaikoille lyhenemään siinä määrin, ettei normaalisti tarvitsisi ensinkään käyttää liikennevälineitä työmatkoilla. Mutta tästä huolimatta huoneenvuokralautakunnat eivät voineet puoltaa aloitetta, sillä vaihtoon halukkaiksi ilmoittautuisi varmaan niin suuri määrä henkilöitä, ettei entisellä työvoimalla voitaisi hoitaa vaihtoilmoituksista laadittua kirstoa ja nähtävästi ilmenisi hankaluuksia ko. vaihtojen järjestämisessä. Valtuusto päättikin²⁾, ettei aloite antanut aihetta toimenpiteisiin.

4. Palotointa koskevat asiat

Palolaitoksen organisointi. Kaupunginhallitus oli 3. 4. 1952 asettanut komitean tutki- maan niiden palolaitosta koskevien uudelleenjärjestelyjen toteuttamismahdollisuuksia, joita järjestelytoimisto oli esittänyt suoritetun rationalisointitutkimuksen jälkeen 18. 2. 1952 antamassaan selityksessä. Komitean annettua mietintönsä palolaitoksen organi- soinnista kaupunginhallitus ehdotti, että se hyväksyttäisiin.

Valtuusto päätti³⁾ 1) hyväksyä kaaviollisesti esitetyn ehdotuksen palolaitoksen orga- nisaation vastaista kehittämistä varten, 2) hyväksyä palolaitoksen uudelleen organisoin- tia varten asetetun komitean ehdotuksen muilta osin noudatettavaksi palolautakunnan ja palolaitoksen organisoinnissa, 3) lakkauttaa Kulosaaren vartioaseman, 4) kehottaa palolautakuntaa kiireellisesti laatimaan johtosääntöehdotukset palolautakuntaa ja palo- laitosta varten huomioon ottaen mainitut 1) ja 2) kohdat.

Palolautakunnan ja palolaitoksen johtosääntöjen hyväksyminen. Palolautakunta oli valtuuston kehotuksen mukaisesti laatinut johtosääntöehdotukset palolautakuntaa ja palolaitosta varten. Kaupunginhallitus oli useissa kohdin muuttanut ehdotusta, mm. palolautakunnan lopullista ratkaisuvaltaa koskevissa asioissa sekä palolaitoksen virkojen täyttämistä koskevassa kohdassa. Valtuusto käsitteli kokouksessaan 16. 6. ko. ehdotusta, mutta palautti asian uudelleen kaupunginhallituksen valmisteltavaksi. Tämän johdosta pyydettiin palolautakunnalta uusi lausunto. Eräiden muodollista laatua olevien muutosten lisäksi kaupunginhallitus poisti palolautakunnan ehdotuksesta säännöksen, joka koski sisäpalvelusäännön vahvistamista sekä kaluston hankinnoista päättämistä määrärahojen puitteissa. Valtuusto päätti⁴⁾ hyväksyä palolautakunnan⁵⁾ ja palolaitoksen⁶⁾ johtosään- nöt kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti.

Palojärjestyksen muuttaminen. V. 1940 vahvistetun palojärjestyksen sisältämät mää- räykset kiinteistöjen palokalustoista ja ulospääsysteistä olivat vanhentuneet ja aiheuttivat kiinteistöille tarpeettomia kustannuksia. Tämän vuoksi Suomen Asuntokiinteistöliitto oli tehnyt esityksen mainittujen määräysten muuttamisesta. Palolautakunta oli palojär- jestyksen muutosehdotuksesta saanut a.o. lausunnot maistraatilta, väestönsuojelulauta- kunnalta, Palosuojeluyhdistykseltä ym. Valtuusto päätti⁷⁾ muuttaa lautakunnan ehdo- tuksen mukaisesti kaupungin voimassa olevan palojärjestyksen 12—15, 19 ja 20 §§. Lää- ninhallitus vahvisti⁸⁾ 15. 10. valtuuston päätöksen.

¹⁾ Kvsto 3. 11. 881 §. — ²⁾ S:n 31. 3. 260 §, ks. v:n 1953 kert. s. 69. — ³⁾ Kvsto 10. 2. 112 §, khn mtö n:o 3. — ⁴⁾ S:n 2. 6. 456 §, 16. 6. 531 §, 3. 11. 885 §, khn mtö n:o 8 ja 24. — ⁵⁾ Ks. kunn. as. kok. n:o 92. — ⁶⁾ Ks. kunn. as. kok. n:o 93. — ⁷⁾ Kvsto 1. 9. 688 §, kunn. as. kok. n:o 80. — ⁸⁾ S:n 17. 11. 910 §.